Ч. 29 (14.277). Львів, пятниця 7. лютого 1936. Poсztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік VII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів Ринок ч. 10. II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Звертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нарешті англьо-єгипетські переговори зачнуться.

КАІРО, 6. 2. ПАТ. Сьогодні заіменує король делеґацію, що виїде до Льондону на переговори в справі заключення англьо-єгипетського договору. Його проєкт начеркнули Нагас-паша і Гендерсон ще 1930. р.

Американська позичка для Абісинії.

ЛЬОНДОН, 6. 2. ПАТ. Райтер повідомляє: Черток заявив представникам преси, що за його посередництвом великі банки в Шікаґо зголилися дати Абісинії позичку у висоті 5 міліонів долярів. Ту квоту вложить Черток власноручно в абісинському посольстві у Льондоні.

Перед італійською офензивою на півдні?

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Як подає спеціяльний висланник Авас з Адіс-Абеби, абісинський уряд висилає щоденно чималі резерви на відтинок Сідамо, але в комунікатах про це не згадує. Тутешні кола сподіваються, що італійці розвинуть офензиву на півдні, намагаючись на півночі удержатися на дотеперішніх позиціях. Неґус перебуває дальше в головній кватирі в Дессіє.

Абісинська перемога.

АДІС АБЕБА, 6. 2. ПАТ. Ходять чутки, що абісинці відбили наступ 1500 італійських сомалійців на 25 кільометрів на південь від Валаре. Внаслідок тієї невдачі італійські війська, що находились під Валіт, в половині дороги між Неґелі і Вадура, відступили в напрямі Неґелі.

1.000 талярів і 12 волів за вірність.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Маршал Бадольйо відбув інспекцію Макале. При цій нагоді виголосив промову до вояків раса Ґуґси та наказав видати їм 1000 талярів і 12 волів.

НІМЕЦЬКА АРМІЯ у бельґійському насвітленні.

БРЮССЕЛЬ, 6. 2. ПАТ. На сторінках найбільшого тутешнього щоденника „Ле Суар" полковник Тасні дає перегляд німецьких збройних сил. Крім армії, що в мирному стані має 600.000 вояків, вичисляє він 250.000 людей зі служби праці, 100.000 з партійних формацій (Штурмабтайлюнґ і Штурмштафель) та 40.000 25—35-літніх резервістів, що відбувають двомісячні вправи. Автор припускає, що під кінець 1936. р. Німеччина матиме в лінійній армії 2,280.000 вояків, в армії запілля — 1,000.000. Стаття полковника Тасні зробила на бельґійців велике враження.

Питання оборони Бельґії.

БРЮССЕЛЬ, 6. 2. ПАТ. Хоча у т. зв. трипартійній умові між бельґійськими партіями застережений статус кво чисельности армії, міністер національної оборони домагається продовження військової служби за піднесення чисельности збройних сил. В обличчі теперішньої міжнародньої ситуації, зокрема ж німецьких зброєнь, міністер уважає, що при теперішньому стані бельґійська армія не здержала б навіть першого ворожого наступу, заки союзники прийшли би з помічю.

Архикнязь Отто в Парижі.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Як інформує Авас, приїхав тут учора архикнязь Отто Габсбурґ; того ж самого дня відїхав віцеканцлер Штаремберґ до Відня. Окруження архикнязя та віцеканцлера твердить, що вони оба не зустрічалися і що їхній побут у Парижі мав приватний характер; австрійське посольство заявило, що нічого про це не знає. Ті заяви зовсім не відвертають загального зацікавлення австрійською справою. Пресове бюро австрійського посольства заперечило, будімто Штаремберґ зложив якомусь паризькому щоденникові якунебудь заяву. В міродайних австрійських колах потверджують учорашню Штаремберґову заяву.

Протикомуністичний страйк.

МЕКСИК, 6. 2. ПАТ. У місцевости Монтерей на вічу в присутности 60 тисячних мас проголосили професійні спілки дводенний страйк для протесту проти комуністичної агітації.

Також причина.

ПЕКІН, 6. 2. ПАТ. В місті вибух грізний загальний страйк. Протестують проти того, що поліція уживає слізних ґазів. Всі крамниці зачинені, з винятком аптик та складів дров з огляду на 13 ступневий мороз.

Льондонський страйк заломлюється.

ЛЬОНДОН, 6. 2. ПАТ. Страйк мясних робітників не повівся; повинен скінчитися до двох днів. Причиною невдачі є з одної сторони неґативне становище професійних спілок, які спротивилися страйкові і не підтримали його. З другої сторони брак мяса не дається надто в знаки, бо торговцям удалося зорґанізувати вільний місцевих осередків збуту мяса.

Дунай і Габсбурґи.

Львів, 6. лютого 1936.

Як прикро воно бути непотрібним — це ледви чи хто так болюче відчув як Мала Антанта. Незалежність, володіння чужонаціональними територіями, військову й фінансову рівновагу та армію і інші блага — все те ті три держави закріпили та й подекуди навіть здобули тому, що їх істнування згоджується з великодержавницькими інтересами Франції; вони мали унеможливити Австрії „аншлюс".

За добру службу в минулих важких часах не легко — й на сонішному небозводі Малої Антанти показалися хмари. Не питала Франція думки своїх „рівноправних союзників" коли дебатувала про пакт чотирьох, не звертала уваги на панічний острах Румунії, коли підписувала пакт із Совдепією. З хвилиною, як Франція з вождя буржуазного світу стала „наймилішою донькою" III. Інтернаціоналу, в забуття пішла велика Румунія.

Коли ж Австрія відреклася „сатани і всіх діл його" з аншлюсом включно, а французька дипльоматія відвернула увагу Італії від Тунісу на границю Бреннеру, — тоді М. Антанта найшлась на листі безробітних. Система ґарантії незалежности Австрії Італією виявилася для Франції догіднішою, дешевшою та безпечнішою: сторожу над Дунаєм тримав уже не якийсь штучний злїпок, що його поспішно треба було підпирати, а великодержава, здібна самостійно виконати поручене їй завдання.

Хоч який практичний цей поділ протинімецького фронту, що залишав Франції лише відтинок Рену, віддаючи відтинок Дунаю Італії, — проте виявився мало тривким. Італійська експансія, спрямована на будьщо байдужий для Франції східно-африканський терен, завдала тій ос-

тавнія більше мороки ніж колишнє голосне, хоча чепіклдиве — побрязкування шаблею в напрямі Тунісу. Які труднощі має Франція у Женеві та які може ще мати на Середземному Морі — знаємо; але і над Дунаєм попсувалась Італія ве краще: Сама вона сьогодні надто загрожена, щоб боронити Австрію. Не виключене навіть і те, що тією країною згодилась би Італія оплатити німецький аліянс, який так пригодився би їй у теперішній важкій ситуації. І Мала Антанта знову вернулась до свого значіння. Умовини для підписання наддунайського ґарантійного пакту — що опер би незалежність Австрії на Малій Антанті — тепер підхожі. Німці занепокоєні як самою можливістю пакту так і правдоподібним складом нових ґарантів австрійської самостійности: не ввійшлаб туди, як кажуть, ані Німеччина ані Італія, зате Франція і СССР — держави, які далеко лежать від Дунаю, але яким дуже лежить на серці загородити Німеччину новим кільчастим дротом.

Кінець традиційної ворожнечі між Чехословаччиною та Австрією, який ніби тепер прийшов, дає Австрії вигляди оперти свою безпеку на Малій Антанті. Темою останніх дипльоматичних нарад у Парижі, як твердить „Матен", було узгіднити політику Малої Антанти з обороною Австрії. Правда, здійснення наддунайського пакту стріває покищо дві головні перепони. Передовсім Румунія боїться всяких ґарантій зі сторони большевиків, що виконуючи їх, моглиб перемашерувати крізь румунську територію і малиб нагоду „по дорозі" занята Бесарабію. Це питання здається і стягнуло до Парижа аж самого румунського короля з двома міністрами. З другої сторони не легка розвязка габсбурського питання. Реставрація Габсбурґів в Австрії може забезпечилаб ту країну від аншлюсу, зате поставилаб держави Малої Антанти перед іншою загрозою. Хто може знати, чи одного гарного дня відмолоджена австрійська монархія не заміниться в австро-угорську? Хто може бути певний, чи блиск старої цісарсько-королівської корони не викличе у деяких суміжних народів деяких небажаних споминів? Панічний ляк перед реставрацією Габсбурґів у краях Малої Антанти (нпр. чехи колись скоріше допускали навіть аншлюс) характеризує внутрішню стійкість тих ріжнонаціональних держав, та тимменше не дає змоги злучити разом дві ґарантії австрійської незалежности: Малої Антанти та габсубрського скиптра.

Австрія станула перед дилемою і тільки дипльоматія західних великодержав, зокрема ж англійська, помогла їй у виборі шляху. Штаремберґ, що вже носився з думкою проголосити в Австрії реґенцію, мусів підчинитися арґументам англійської дипльоматії: погодився з фактом, що під цю пору реставрація Габсбурґів неможлива і доложив зусиль, щоб переконати про це безпосередньо заінтересованого архикнязя Отгона.

Завдяки рішенню сильних світа цього, Австрія поставила ставку на Малу Антанту. Ця остання має вже знову рацію істнування з погляду великодержав — її бльок урятований, прислуговуючись знову інтересам сильніших. Погодити з їх інтересами власний інтерес — це нелегка справа

(бг)

ДЕРЖАВНИЙ СКАРБ.

ЗМІСТ ПРОМОВИ ПОС. З. ПЕЛЕНСЬКОГО, ВИГОЛОШЕНОЇ НА БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ ДНЯ 4. лютого ц. р. ПРИ ДЕБАТІ НАД БУДЖЕТОВИМ ПРЕЛІМІНАРЕМ МІНІСТЕРСТВА СКАРБУ.

На початку обговорив промовець цілість державного буджету і ствердив, що є неможливим механічне зрівноваження державного буджету. Буджет міністерства скарбу треба розглядати під іншим кутом, як буджетові преліміпарі інших міністерств. Міністерство скарбу має за завдання зібрати гроші, що мають бути видатковані всіми ресортами. Тому мусимо приглянутись, чи можливо є громадянам зложити потрібні для міністерства скарбу гроші, чи радше не змагати до постійного зменшення видатків держави на цілі, які є непомірним обтяженням громадян, а не приносять ніякої користи. Треба признати слушність референтові, що маємо нечуваний надмір бюрократії і всяких урядів. Цілими роками не роблено нічого іншого, як придумувано, як створити новий уряд і тим самим обтяжувати громадян. Всі, зокрема хлібороби, ніяк не можуть зрозуміти, на що стільки всяких урядів, коли давніше без них можна було зовсім добре обходитись. Не можна думати про зрівноваження державного буджету, як довго розбудовуються постійно буджети громад, повітових виділів і всяких г. зв. самоврядувань. У полудневосхідних воєвідствах в останньому році дістали ми т. зв. волости з величезними буджетами. Може ще цей рік громади оплатять ріжних емеритів війтів, писарів, „ксенгових" і т. д., але на найближчий рік напевно гроша вже не стане. Чи треба було в часах кризи давати нові уряди для полудневосхідних воєвідств, коли громади обходились війтом, що побирав 100 чи 200 зол. на рік і писарем, а тепер утримують цілий штат урядовців? Кому це потрібне? Чи це спосіб до зрівноваження буджету? А що діється по повітових виділах? В повітах, де колись було кілька урядовців, тепер кількадесять всяких секретарів, начальників, інжинірів і, Бог його знає, як їх титулувати. А всіх їх має оплатити наше село. Коли говоримо про зрівноваження держ. буджету, то це мусить настати всюди. Мусимо звільнитись від непомірного переросту бюрократії, що нічого не робить, лиш нищить папір.

ЕТАТИЗМ.

Не вистане заповідати зменшення етатистичної діяльности держави, себто державних підприємств. За час цілої буджетової дебати мали ми нагоду переконатись, які страти має через цей державний промисл держава, а рівночасно спиняє розвій приватної ініціятиви. Таж держава є сяк чи так спільником кожного підприємства в державі, бо бере від них податки. Чи не ліпше дозволити розвиватися індивідуальній ініціятиві, а державі побирати справедливі податки? Тоді напевно не було би тих страт, які має держава, а які своїми податками мусять оплачувати громадяни. Хочемо вірити, що п. віцепремієр справді дотримає те, що заповів і почне ліквідацію тих державних підприємств, які для держави не є необхідні.

ОБНИЖКА ЦІН.

Треба ствердити, що віцепремієр Квятковський сповнив те, що обіцяв соймові, коли ухвалювали повновласти для Президента і дійсно почав розвязувати картелі і обнижати ціни. Одначе рівночасно треба ствердити, що уважаємо це лише за перший крок в цім напрямку і що праця піде дальше, бо це що сталося дотепер є незадовільне. Обнижка цін не дійшла ще до села. Село і містечко не відчуває цього. Видно промисловці вміють відповідно боронитися. Громадянство чекає, коли розвяжуть картель дріжджів і т. п. Треба теж ствердити, що обнижка монополевих виробів за мала. Треба конечно обнижити ціни на сіль і сірники.

ЗА ДОЛЮ ВОЛИНІ І ПОЛІССЯ.

П. віцепремієр в кожнім своїм експозе підкреслює, а зробив це і в останнім своїм експозе, що є великою його журбою, щоб допровадити східні воєвідства до такого стану, щоб стали відборцем промислу. І ми теж при кожнім господарськім буджеті звертаємо увагу на те, що східні воєвідства так довго не зможуть піднестись господарсько, як довго на Волині і Поліссі не запанує інший політичний режім, себто такий, який дав би спромогу громадянству організувати свої господарські установи і як довго ви не зрозумієте, панове, що там живуть українці і мусять мати право жити своїм повним національним і господарським життям. Так довго всі засновувані там організації згори будуть мертвороджені. Всякі ніби кооперативні, комунальні звязки Волині і Полісся, в кінцевім висліді приносять лише шкоди і видатки для державного скарбу. Вони не є всилі піднести добробуту хлібороба, бо вони нічим з ним не звязані. Не можна для політичних цілей, себто для того, щоб розбивати одноцілий український організм на частини, застосовувати господарське життя. П. віцепремієр у своїх промовах підкреслював, яке велике значіння для господарського життя має психольоґічний стан громадян. Який може бути психольоґічний стан українського громадянина на Волині і Поліссі, коли там не вільно йому основувати таких організацій господарських, як він собі цього бажає? З політичних мотивів відділено волинську і поліську кооперацію від львівського кооперативного українського центру, а віддано під варшавський кооперативний центр. Чи думаєте, панове, що Варшава з її кооперативними централями ближча волинському і поліському селянинові, ніж рідний львівський центр. Для кожного ясне і зрозуміле, що український кооперативний світ, який дав доказ, що вміє вести працю і серед найтяжчих умовин, мав всі дані, щоб дальше вести і розбудовувати розпочату ним акцію на Волині і Поліссі і підносити добробут цього хлібороба. Стверджую, що з політичних а не господарських причин відірвано кооперацію Волині і Полісся від Львова і тому, пане міністре, коли хочемо дійсно відбудувати господарський стан цих земель, то треба дати спромогу вести господарську працю без задніх політичних думок, які напевне не доведуть до цілі. Свідомість українського громадянина на Волині і Поліссі є вже так висока, що ніяка сила не зможе їх зденаціоналізувати. Одно є певне, що через це терпить господарський стан цих воєвідств.

ЩЕ ПОДАТКИ Й ЕКЗЕКУТОР.

Здається шкода тратити слів на те, що діється з податками в краю. Говорив про це міністер скарбу і каже сам, що має великі побажання до скарбових урядів. Ми напевне маємо ще більші. Та що з того? Коли з міністерства виходять і найліпші розпорядки, то підпорядковані йому уряди чомусь не хотять їх виконувати, а вже цілком має свою політику екзекутор і то головно на селі, де робить так, як йому подобається. Забирає селянинові останню свитину, не оглядаючись на те, що закон не дозволяє. Не хотів би я наводити безліч прикладів, якими розпоряджаю, а мушу навести один факт. Один кооперативний союз вніс ще перед пяти роками рекурс проти виміреного йому податку за експорт хліборобських продуктів. Щойно в 1935 р. пригадав собі повітовий скарбовий уряд, що треба стягнути податок. Показалося, що рекурс десь пропав. Щож робити? буває і таке. У тій справі інтервеніював я у скарбовій палаті у Львові і мушу признати, що начальник екзекуційного виділу полагодив справу як слід. Ми погодились, що внесуть новий рекурс і неналежний податок відпишуть. Рекурс внесли, а за два місяці нова екзекуція, нова інтервенція, начальник здивований, бож справу полагодив. І що показується? Справа лежала неполагоджена, бо референт, молодий урядовець, заявив, що не володіє українською мовою. Щож це значить? При цій нагоді мушу відповісти пану послові Пахольчикові, який при однім буджеті, коли я домагався, щоб урядовець на нашій території володів українською мовою в письмі і слові, відважився сказати, чого мені хочеться, щоб урядовець, що бере місячно кількадесять золотих умів по українськи, російськи або ще і китайськи! Я цього слова і не дочув і прочитав щойно в протоколі. На цьому місці застерігаюся проти подібних висказів і стверджую, що кожний урядовець на нашій території, згідно із законом, обовязаний володіти українською мовою. Отже не по китайськи, пане посол, а по українськи. Прийміть це до відома і памятайте, що урядовець обовязаний шанувати закони. Ображувати нас не дозволимо!

ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

Бесідник обговорює примусове обезпечення від вогню і виказує, що це тягар для села, бо виплати є мінімальні, а в додатку такі спізнені, що селянин-погорілець не має спромоги відбудуватися. Коли говоримо про усунення етатизму, то в першій мірі міністерство скарбу повинно застановитися над конечністю розвязання примусових державних обезпечень, які приносять для держави страти, а громадянам не дають користи.

НАША ВІДПОВІДЬ.

На закінчення не можу лишити без відповіді вчорашню промову пос. Баконя і його товаришів, які висказують у своїх промовах здивування, що ми українські посли на кожнім кроці виступаємо в обороні прав нашого народу і пра

кожній нагоді кладемо домагання. Вас дивує навіть мій тон і вчора сказали ви, що промовляю в тоні, немов був би представником удільного князівства. Я вже вам окликом відповів, що я є чимсь далеко більше, бо я представник українського народу. Ви не можете зрозуміти, чому ми, хоч був заключений виборчий компроміс з урядом, ставимо постійно домагання в обороні прав цілого українського народу в Польщі. Прийміть до відома, що уряд знав, з ким робив компроміс. Ми виросли з Української Землі, з її організації, з її життя. Тому прийміть до відома, що ми боронили, будемо боронити і ставити домагання для прав суцільного українського національного організму в Польщі. Ми не фікція, ми дійсність. Клієнтами не були і не будемо! Тому, чи вам і Бог вість кому подобається, чи не подобається, ми як дійсні виразники волі і змагань українського народу, будемо обстоювати їх на кожному кроці. Так, ми сповняємо обовязок, а ви, п. после Баконь, не вчіть уряду „рацїї стану“. Прочитайте собі хочби одно з останніх недавніх чисел газети „Польска Збройна“. Там сказано: „В украінській справі досить усяких фікцій“. Ми тверда дійсність і тому все і всюди на кожному кроці будемо боронити прав українського народу та його суцільних, національних змагань.

Французько-німецький договір.

Підчас паризьких переговорів устійнили м. ін. французько-румунський договір про румунські позички у Франції. Румунія буде оплачувати відсотки від позичок нафтовими доставами. Подібні переговори про турецькі довги вели в Парижі з представниками турецького уряду.

З ЖИДІВСЬКОЇ ПРЕСИ.

Д-р Генрик Розмарін про „українську пропозицію“.

У львівській „Хвилі“ з 6. ц. м. находимо обширну статтю б. посла д-ра Г. Розмаріна у звязку з недавною відомою статтею посла д-ра Степана Барана у „Ділі“ про українсько-жидівські відносини. Автор підкреслює сперш чільну позицію д-ра Степана Барана в українському громадянстві, головно як публіциста, одначе дотеперішне становище д-ра Ст. Барана супроти жидів вважає негативним: як єдиний на це доказ наводить те, що д-р Ст. Баран проголошував у Тернополі гасло, щоб українські селяни ходили до українських адвокатів (це в очах д-ра Розмаріна — антисемітизм!). Далі автор жаліється, що політика українська пішла „шляхом явного і яскравого ругування жидів зі сіл“ та, що та політика була настільки успішна, що „поступенно села були щораз більше віджидівлені“ (значить: сам д-р Розмарін признає, що *українські* села були зажидівлені!). Автор твердить, що все ж це не принесло українцям ніякої користи: не можемо зрозуміти такого погляду, бо прецінь поширення власної господарської організації та усунення чужонаціональних посередників завжди є користю для народу. Д-р Розмарін вважає, що українці, звертаючись у господарській ділянці проти жидів, пішли по лінії найлекшого спротиву, не маючи деінде ніяких успіхів. У цьому твердженні є маленьке зерно правди постільки, що справді — колиб впр. українці могли були вже від кільканацяти літ найти приміщення для своїх інтелігентських сил в адміністрації краю та мали різні інші можливости свобідної розбудови, українська енергія може не булаб звужувалась лише до господарської ділянки, а проте при загальному національному розвою мусить іти і господарський розвиток, що у наших краєвих відносинах мусить відбиватись негативно на господарській позиції жидів, — на це нема ради і тут антисемітизм зовсім ніпричім.

Від себе заявляє д-р Г. Розмарін таке:

„Тішить нас вислів доброї волі, що іде в напрямку поправи жидівсько-українських відносин. Жиди змагали і змагають далі до згідливого співжиття з народами, з якими сусідують (тут видно якесь непорозуміння: чи не краще було сказати: „серед яких живуть“? — Прим. Ред.). Очевидно, що маємо тут на увазі також український нарід. З нашого боку дійсно не було ніяких навіть найменших кроків ані вчинків, які могли бути товкмачені як ознака неохоти або вислів неприязни супроти українського народу (твердження надзвичайно сміливе! — Прим. Ред.). Ми, жиди, як нарід, що живе серед найважчих умовин, на який відусіль чигають небезпеки, були змушені вести політику, яка булаб до того достосована, та передовсім служила інтересам жидівського народу. Але ніколи наша політика не була скермована проти українців, чого, на жаль, не можна сказати про політику українську (наприклад? — Прим. Ред.)... Було і є нашим найгарячішим бажанням жити у згоді і гармонійному порозумінні з народами, але під умовиною, що буде нам дана можливість свобідно вижитись політично, господарськи і національно“.

Щодо статті д-ра Ст. Барана, то ш. автор вважає, що це „початок нового звороту у становищі українців супроти жидів“. На цю його увагу і на сам надзвичайно нефортунний наголовок, який не відповідає фактичному станові (Д-р Ст. Баран ніякої „пропозиції“ не робив), ми відповіли вже при реферуванні статті п. Ізельмана з варшавського „Гайнту“.

Річне засідання Ради Львівської Хліборобської Палати.

У вівторок 4 лютого відбулося річне засідання Ради Львівської Хліборобської Палати при участи 85 радників, у тому усіх 15 радників українців. Проводив засіданням **д-р К. Папара**, голова Палати, в президії від українців засідав колишній **сен. М. Кузьмин**.

У вступному слові голова Палати **д-р К. Папара** вказав на тлі сучасного господарського положення на напрямні праці Палати, а переходячи до справи мови промов на Раді заявив, що не бачить причин, які спинялиб українців промовляти по українськи. По зреферуванні і принятті рахункового замкнення за р. 1934/35 приступлено до дискусії над звідомленням з праці за р. 1934/35 і до обговорення пляну праці на р. 1936/37. Як перший бесідник від Українського Клюбу промовляв **інж. д-р Е. Храпливий**, що у відповідь на заяву голови Палати у справі української мови промов, яка, як відомо, викликала була на попередніх засіданнях Палати поважні інциденти, заявив, що Український Клюб приймає її до відома та вважає, що ця справа таким чином полагоджена. Дальше обговорив низку засадничих питань у праці Палати, а саме відношення цієї праці до добровільних хліборобських організацій, відношення повітового самоврядування до праці хліборобських організацій, впливу адміністраційної влади на працю хліборобства, при чому видвигнув як єдино правильну напрямну те, що Палата має бути тільки контролюючим і координуючим чинником, а роботу в терені мусить уповні залишити добровільним хліборобським організаціям — у нас „Сільському Господареві“. Крім того обговорив справу самоврядних буджетів, справу хліборобського вишколу молоді, плекання безрог та поставив внески щодо поширення меліораційних праць та побільшення економічного виділу у Палаті.

З черги промовляв з наших членів Палати **інж. А. Палій**, що обширно обговорив справу нового молочарського законопроєкту, піддаючи його гострій критиці та поставив два внески, а саме 1) щоб управа Палати ще раз розглянула закон і змінила своє становище до нього та 2) що обовязки колишньої комісії для справ кооп. молочарського промислу повинна перебрати Хліборобська Палата при співучасти ревізійних союзів, хліборобських організацій та молочарських союзів, при чому Рада Палати стверджує, що „...акція інших непокликаних організацій і чинників не тільки не причиниться до упорядкування такої важної галузи хліборської продукції, але введе дезорганізацію в нормальну і корисну працю з нараженням на упадок істнуючих станиць та штучно творених нових, що є неналежно приготовані і не мають громадської ініціятиви“.

Радник **Гнат Кухтин** порушив важні питання хліборобської освіти й освіти селянської молоді, вказуючи зовсім справедливо на те, що колиб гроші, вжиті на вязниці, ужити на хлібор. школи й освіту, то це принеслоб більше користи.

Радник **М. Кузьмин** говорив про комасацію податків, продовження речинця довгів до розємних урядів, про меліорацію і комасацію, про утруднювання праці „Сіл. Господареві“ повітовою адміністраційною владою та про стипендії для студіюючої молоді і поставив у всіх справах відповідні внески.

Сен. інж. Ю. Павликовський обговорив у своїй промові сперш справу права промовляти у рідній мові, що є першою вимогою у взаєминах серед культурних народів, а далі у надзвичайно вичерпуючім рефераті піддав розглядові сучасне господарське положення села та напрямні праці Палати, які обговорив з погляду інтересів нашого селянства і наших селянських організацій. Вкінці обговорив будучий молочарський закон і підтримав внески радн. Палія.

В дискусії забирали слово теж радники поляки та інші. По дискусії принято до відома звідомлення з праці Палати за р. 1934-35, буджет у висоті 1,192.918 зол. і плян праці на р. 1936-37 та внески, ставлені радниками, в тому теж внески, поставлені членами Українського Клюбу.

У доповняючому виборі до управи Палати вибрано на місце уступаючого з власної волі о. мітрата Т. Войнаровського — **радн. І. Шепаровича** з Колодіївки, а на заступників членів управи **д-ра Е. Храпливого та** С. Долянського.

Вкінці Рада приняла ще низку постанов щодо змін у видаткуванні попереднього буджету та в інших актуальних справах.

В середу 5. лютого ц. р. відбулося перше засідання управи, яке на місце о. мітрата Войнаровського вибрало віцепрезидентом Палати **радн. Мирона Луцького** з Янчина.

СОЮЗНИКИ МІЖ СОБОЮ.

Польський амбасадор у Берліні Ліпський запротестував перед німецьким урядом проти промови мін. д-ра Шахта в Байтені. Президент Банку Німеччини і міністер д-р Шахт сказав м. ін.: „Всі, що приїздять на Горішній Шлеськ, розуміють безглуздя версайського договору, що розєднав підприємства, які взаємно себе господарськи доповнюють. Цей диктат спричинив економічну руїну та викликав нужду й розпуку трудолюбивого населення. Госп. пригноблення, що впало на Німеччину по війні, відчувають особливо жорстоко в цьому закутку Німеччини! Можна мати тільки надію, *що велику несправедливість, спричинену тоді політичним нерозумом, одної днини направимо.*

ПОЛІТИЧНИЙ АТЕНТАТ.

ДАВОС, 6. 2. ПАТ. У вівторок вечором жид Франкфуртер застрілив провідника швайцарських націонал-соціялістів Вільгельма Ґустльофа. Вбивник віддався сам в руки поліції та заявив, що мотивом його кроку було: зашкодити теперішньому устроєві у Німеччині. Німецька преса закидає швайцарській, що своєю протигітлерівською кампанією створила моральне підложа атентату.

Сьогодні німецький посол відвідав міністра закордонних справ Мотту, просив його почати слідство та звернув увагу на ролю преси. Мотта висловив співчуття й обіцяв доложити всіх зусиль, щоб виновників не минула кара.

—o—

ШВЕДСЬКИЙ КОРОЛЬ У ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН, 6. 2. ПАТ. Шведський король Ґустав у дорозі на південь відвідав Гітлєра.

СТЕРЕЖЕНОГО БОГ СТЕРЕЖЕ.

МАДРИД, 6. 2. ПАТ. Міністер освіти замкнув усі університети в Еспанії на час виборів, тобто від 8. до 18. лютого.

Використаймо нагоду до зужиткування державних облігацій!

Багато українських громадян та установ з'ужило на різні суми державну позичку (народову чи інвестиційну). Багато з них зробило це не з охоти зиску, але з конечности. Тепер облігації тих позичок лежать у них безцільно, хоч при їх помочі можна би зробити велике громадсько-суспільне діло.

Відомо, що при свому міліоновому буджеті і при зрості своєї діяльности має Рідна Школа серед нашої дійсности чималі фінансові трудноші. Вплати громадянства на цілі Рідної Школи далеко не вистарчають на покриття її потреб. Треба шукати всяких джерел прибутків. І от, показується, що Рідна Школа може деякі свої зобовязання сплачувати облігаціями державних позичок.

Ще літом 1935. року проголосив був посол Д. Великанович поклик до українського вчительства, щоб воно дарувало свої облігації Рідній Школі. І дійсно на цей поклик прийшло кільканадцять облігацій на суму близько 3.000 зол. Але на цьому не може справа станути. Зрештою — супроти Рідної Школи мають обовязки не тільки народні учителі, але загалом усі українські стани й усі установи.

Тому звертаємося з горячим покликом до всіх українських власників облігацій державних позичок, щоб пересилали їх негайно до Головної Управи РШ. В дотичній рубриці (на стор. 3) треба зазначити власноручним підписом, що власник передає облігацію Рідній Школі. З огляду на речинець сплати одного векучого довгу побажаний поспіх. Імена всіх даруючих проголосимо у пресі (оскільки проти цього власники не застережуться).

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

КРІЗА В УНО?

У „Новій Зорі" з 6. ц. м. находимо цілу сторінку виповнену відгуками засідання Гол. Управи УНО (Української Народньої Обнови), з яких зовсім недвозначно видно, що внутрі тієї партії істнують гострі суперечки. По-правді, ті суперечки тривають віддавна, бо є прилюдною тайною, що деякі чільні діячі УНО не погоджуються особливо з автократичною позицією в партії д-ра Осипа Назарука, який використовує майже монопольний свій вплив у Преосв. Хомишина, накидаючи партії свої погляди. В останньому часі так діється напр. зі справою становища до групи Певного: як відомо, „Нова Зоря" веде палку кампанію за обєднанням УПР з певніськими послами, ставлючи обидві сторони на рівну плашину та, на превелике диво, не добачуючи між ними тих найсуттєвіших ріжниць, що їх бачать і всі поляки (напр. статті Лубенського, Ксав Прушинського й ін.). Здається, що саме ця справа стала притокою до палких перепрaв на згаданому недавньому засіданні Гол. Управи УНО.

Бо ось „Нова Зоря" з 6 ц. м. почниае від передруку тої частини розмови представника „Неділі" з головою УПР пос. В. Мудрим, в якій той останній покликувався на сен. о. Р. Лободича й посла д-ра І. Волянського, як членів УНО, що вони, як члени спільної УПР, погоджуються зі всім зі становищем УПР про повну неможливість злуки обох парламентарних репрезентацій. У звязку з цим сен. о. Роман Лободич оголошує тепер у „Н. З." заяву, що „інтервю п. Мудрого, оскільки відноситься до мене особисто і до мене як представника УНО, полягає на непорозумінні" та що його погляд на волинську справу такий, що треба змагати до того, „щоб українські парламентарії Галичини і Волині получилися в одно національне представництво". Зараз за тим іде заява посла д-ра І. Волянського, в якій він стверджує тільки, що „той уступ в інтервю голови УНДО є висідом непорозуміння".

Ті заяви самі собою нецікаві. Дістають вони деякої пікантерії у звязку з резолюціями Гол. Управи УНО з 1. ц. м. „в справі основ для регуляміну організації". У першій точці тих резолюцій сказано про обовязок голови партії і її секретаря повідомляти заздалегідь про всі засідання Гол. Управи УНО всіх членів, „спеціяльно" „обох редакторів католицьк. органів „Нової Зорі" і „Правди", котрі як редактори належать до Гол. Управи". Друга точка грозить всілякими репресіями тим всім, хто щось найменше розкаже нечленам організації про внутрішні непорозуміння між членами УНО. Врешті йдуть капітальні точки 3 і 4, які наводимо в цілості:

III. В справах, у котрих входять в гру не лише політичні мотиви, але також чинники моральної натури, члени УНО та її Установи мають звертатися по опінію до компетентного церковного чинника, а в справах чисто політичних до Голови Організації й **Редакції „Нової Зорі", зглядно „Правди", котрі витворюють і поширюють ідеольогію нашої організації та з природи річи обстоюють її перед суспільністю.**

IV. Ухвали організації УНО, ухвали Головної Управи УНО та її Президії, проголошувані в формі комунікатів, мають підписати всі присутні на нараді члени Управи зглядно Президії. **Вони неважні, коли нема доказів, що на засідання були завізвані всі члени Головної Управи згл. Президії.** Хто відмовляє свого підпису, той має обовязок заявити на письмі, чому се робить. Вотум сепаратум разом з арґументацією може член Головної Управи або Президії залучити до протоколу.

У черговій резолюції про „співділання Парляментарного Представництва УНО з УПР" кажеться, що Гол. Управа УНО „уповажнює своїх парляментарних представників вступити до Української Парляментарної Репрезентації в характері госпітантів під умовиною, що представники УНО мають вільну руку в усіх справах, в яких програма й ідеольогія УНО не годиться з програмою та ідеольогією УНДО". Далі йде мотивація, що істнують ріжниці між тими двома партіями, наприклад у справі аграрній. Всі ті резолюції підписали всі члени Гол. Управи УНО, між ними і два парляментарі.

Але ось під тими резолюціями є комунікат про... резиґнацію голови УНО посла д-ра Івана Волянського з свого провідництва в УНО становища. Як мотив подано, що „на засіданні Гол. Управи УНО виринув погляд", що для добра кращої контролі діяльности послів головою партії не повинен бути посол.

З усіх тих заяв, комунікатів і резолюцій видно, що д-р Осип Назарук, взявши за притоку інтервю посла В. Мудрого у „Неділі", зробив на засіданні Гол. Управи УНО авантуру в обороні свого становища про „обєднання" УПР і певнівців і далі намагався перевести такі резолюції, які спутували б свободу і голови УНО і навіть цілої більшости партійної управи, яка мусить надалі слухати „опінії" (читай: диктату) д-ра О. Назарука. Посол д-р І. Волянський мав, видно, вже досить тих приємних відносин і волів зректися фікції партійного проводу. Чи та нова „перемога" д-ра О. Назарука вийде УНО на здоровля — сумніваємось.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльоків Р. Ш.

В обороні українських емігрантів, видалюваних з Ч. С. Р.

Довідуємося, що Управа Української Соціял-Демократичної Партії у Львові звернулася до президента чехословацької республики, д-ра А. Бенеша, з обширним письмом у справі масового видалювання з меж Чехословаччини українських емігрантів.

Жиди проти арабських концесій.

До Польщі має прибути президент сіоністичної організації проф. Вайцман з б. послом Грінбаумом, рабіном Фішманом і Бен-Ґуріоном. При їхній участи відбудуться в Польщі великі протестаційні віча проти пляну палестинського уряду, що задумує нібито зробити великі концесії в користь арабів. З Польщі проф. Вайцман виїде також до інших европейських держав.

З життя наших установ.

ЯК ПРАЦЮЄ ТОВАРИСТВО „ЗОРЯ" У ЛЬВОВІ.

В неділю 2. ц. м. уладило Т-во „Зоря" у Львові крім просфори для своїх членів, ще другу просфору для ремісничої молоді, згуртованої в Секції опіки при Т-ві. Та просфора для молоді відбулася в год. 6 вечором. Просфору поблагословив о. проф. Горчинський, що теплими словами загрівав молодь до чесного життя та визував, якими ідеалами повинен дорожити ремісник, щоб собі і батьківщині бути пожиточним. Відтак голова Т-ва п. Ю. Сидорак поділився просфорою з молоддю, а о. Горчинський роздав усім памяткові образки. При співі коляд спільно з молоддю засіли до столів і пані зі Секції з п. Сидораковою у проводі та кількох майстрів. Забрав ще голос п. Іван Чорній та згадуючи про своє життя від ремісничого ученика, наказував молодь, щоб у будуччині усіми силами змагала до здобуття власних варстатів, бо тільки незалежність і самостійність дасть їм насолоду і вдоволення з життя. Було помітне, що свято на довго залишиться в памяті молоді, бо воно було навіяне наскрізь родинним теплом.

*

В неділю 9. лютого ц. р. відбудеться в Т-ві „Зоря" виклад під наголовком **„Запоріжжя і козацьке лицарство"**, а в неділю 16 лютого п. н. **„Міщанство і його роля у відродженій культурі".** Початок викладів: год. 12-а вполудне в салі Товариства при вул. Вірменській ч. 25. Всіх членів і прихильників Т-ва запрошує Виділ.

З відчитової салі.

Кружок „Р. Ш." ім. Ганни Барвінок: „Між життям та смертю" — відчит д-ра Петра Осінчука.

Заходом Кружка „Р. Ш." ім. Ганни Барвінок відбувся в середу 5 ц. м. в год. 18. у дівочій школі ім. Т. Шевченка (вул. Мохнацького 12) відчит д-ра Петра Осінчука на цікаву тему „Між життям та смертю". Найважніша умовина життя — це здоровля. Багата людина, але хора, чується нещасливою, а вбога, якщо здорова не завидує багачеві, обезсиленому недугою. Здоровля уможливлює працю й радощі життя. На чім полягає наше життя? Функції життя виконують клітини людського організму і є його основою. Клітини, получені зі собою, творять тканини, а ці знову лучаться в органи. Мотором життя є серце (силою, яку серце витворює за одну добу, можна би піднести тягар 200 кг. до висоти львівського ратуша). Клітини вмирають природною смертю. Сльози, піт, слина — це „трупи" померших клітин. На нервну систему впливають клітини за помічю гормонів. Гормони відіграють дуже важну ролю в життї людини, головно в часі полового розвою, бо побуджують мозок до сильної діяльности. Коли всі наші органи функціонують правильно, тоді почуваємось добре, а також всі функції нашого життя є приємні. Все, що живе і здорове, мусить умерти. Це невблаганний закон природи. Якщо природна смерть прийшла би у відповідній часі — то була би приємна. Столітні люди вмирають з усмішкою на устах.

В. Грицак.

ПРОЦЕС „УСТАШІВ".

ЕКС-АН-ПРОВАНС, 6. 2. ПАТ. Першого дня процесу проти вбивників югославянського короля переслухали обвинуваченого Краля, що на всі запити предсідника відповідав „не знаю".

ЕКС-ЕН-ПРОВАНС, 6. 2. ПАТ. На початку нинішньої розправи у процесі „Усташі" обор. С. Оген домагався докладного перекладу питань і відповідей. Перший зізнавав підс. Раїч. З Югославії виїхав у 1932 р. до Уругваю і до Бразилії, де 1932 р. вступив у Сан Павльо до мадярської революційної організації. В справі таборів в Янка Пушта на Мадярщині підс. Раїч каже, що це був захист хорватських емігрантів. Підсудний міркував, що це табор хлиборобів.

В КИТАЮ ПОЗАМЕРЗАЛИ ВСІ ПРИСТАНІ.

ШАНГГАЙ, 6. 2. ПАТ. Море вздовж північного Китаю замерзало. Тієнтсін і майже всі пристані замкнені кригами. Тому численні кораблі не можуть вирушити з заливу Печілі. Деякі кораблі не мають харчів, палива і взивають до помочі. До кораблів вислано відділи кулісів з харчами. Криги знищили численні китайські джонки. Сеньми годі користуватись, бо крижані гори тягнуться 80 км. Побоюються, що багато людей згине.

Присилайте передплату!

Волинський Єпархіяльний Зїзд.

Дня 12. і 13. лютого відбудеться у Кремянці Єпархіяльний Зїзд під головуванням волинського архиепископа Олексія. Цей Зїзд буде радити над буджетом єпархії та справою місійної і законоучительської діяльности. У Зїзді візьме участь 55 делегатів, що їх виберуть на деканатських зібраннях священики, дяки й церковні старости, 10 повітових протоєреїв, секретар і 4 члени волинської духовної консисторії, 3 члени єпархіяльного свічного комітету, член ревізійної комісії, єпархіяльний місіонар, 4 члени Пересоборного Зібрання від Волині, два представники від Духовної Семинарії, представник Луцького Братства, 3 представники Т-ва ім. Петра Могили і всі соймові посли й сенатори з Волині (6). Персональний склад Зїзду тим цікавий, що знову нема у ньому делегатів від мирян. Це тим дивніше, що секретар Волинської Консисторії п. Власовський є редактором органу „За Соборність", що його видає Т-во ім. Петра Могили, а всі посли з ББ увесь час на сторінках „Української Ниви" пишуть про соборність в устрої Православної Церкви та про українізацію її. Як бачимо, практика далеко відбігає від теорії, а епархіяльна влада разом з пп. послами, видко, боїться стрінутись віч-навіч із делегатами від українського населення. Попри те епархіяльний зїзд волинської епархії корисно відріжняється від епархіяльних зїздів у інших епархіях, особливо у виленській і гродненській, де на епархіяльних зїздах були лише оо. декани й не було навіть делегатів від духовенства. Крім того на зїздах у Гродні й у Вильні епархіяльні владики вважали потрібним промовляти по польськи, чого, сподіваємось, не буде на волинському епархіяльному зїзді. Слід зазначити, що російська преса, забуваючи за те, що діялося в епархіях „жакапствующих" владик Гродна й Вильна, веде атаку на волинського архиепископа Олексія, закидаючи йому, що він не запросив на Зїзд делегатів від церковних старостів. Російська преса чомусь думає, що ті церковні старости їхнього духу.

У кожному разі цікаво, як уявляє собі російська преса представництво від мирян: за церковними старостами не хоче бачити самої віруючої української людности. А головно забуває за ці славетні Гродно і Вильно, а також за саму Варшаву, де зовсім не скликано і в цьому році, як у всіх попередніх, епархіяльного зїзду. Але це не перешкодило власне Варшаві, як подає російська преса, поставити арх. Олексієві вимогу, щоб він запросив на епарх. зїзд делегатів від церковних старостів.

Наради буджетової комісії сенату.

ПРОМОВА СЕН. ЛУЦЬКОГО.

Буджетова комісія радила в середу над прелімінарем міністерства військових справ. Референт ген. Заліцький обговорив подрібно видатки війська і підкреслив, що Польща має відкриті кордони на сході і на заході і тому 768 міліонів, які передбачує буджет на військо, мають дуже мале значіння розмірно до міліярдових сум на військо в буджетах інших держав. Опісля порушив становище національних меншин до війська, згадав про заяву пос. Целевича в соймі підкресливши, що сильна польська армія є в інтересі всіх національних меншин у Польщі. Польська воєнна маринарка розвивається добре. Широко обговорив справу моторизації і діяльність державних заведень інжинерії.

По промові референта члени комісії відвідали державні заведення інжинерії, після чого йшла дискусія. В дискусії промовляв теж сен. *Луцький*. Згадав, що український нарід завжди відчував свою приналежність до культури заходу. Польсько-українські взаємини були ріжні. Одначе часи змінилися. Напружене положення в Европі казало шукати спільних шляхів. Піддержував заяву пос. Целевича, який склав її в імени відповідальних чинників за політику українського народу. Українські сенатори будуть голосувати за буджетом. З технічних причин щойно завтра подамо текст промови сен. Луцького. При кінці дискусії промовляв мін. ген. Каспшицький. На цьому закінчилось засідання комісії.

Перед великим політичним процесом у Стрию.

26 підсудних відповідатиме за приналежність до ОУН.

Незабаром почнеться перед окружним судом у Стрию великий політичний процес. Перед судом станути: 1) Іван Паньків, літ 24, з Верині, 2) Микола Томицький, літ 23, з Верині, 3) Степан Проців, літ 23, з Надітич, 4) Гринько Проців, літ 29, з Надітич, 5) Іван Корда, літ 25, з Надітич, 6) Михайло Угера, літ 24, з Надітич, 7) Микола Галецький, літ 22, з Верині, 8) Роман Гринів, літ 25, з Верині, 9) Михайло Шух, літ 25, з Верині, 10) Гнат Проців, літ 23, з Розвадова, 11) Микола Габінський, літ 25, з Розвадова, 12) Іван Саварин, літ 26, з Розвадова, 13) Евген Пришляк, літ 23, 14) Олександер Николишин, літ 25, з Розвадова, 15) Іван Грица, літ 24, з Надітич, 16) Андрій Грица, літ 26, з Надітич, 17) Іван Демко, літ 29, з Розвадова, 18) Семен Горак, літ 28 з Устя, 19) Евген Береза, літ 26, зі Львова, 20) Михайло Горак, літ 22, з Устя, 21) Теодор Максимів, літ 26, з Верині, 22) Теодор Стасів, літ 28, з Миколаєва, 23) Ярослав Пришляк, літ 25, з Миколаєва, 24) Гринь Рудко, літ 26, з Надітич, 25) Онуфрій Круців, літ 51, з Розвадова, 26) Марія Гірникова, літ 41, з Розвадова.

Майже всім підсудним закидають приналежність до ОУН та злочини зі статтей 216, 225, 235, 251, 131, 154 к. з.

23 підсудних сидить тепер в арешті, трьох відповідатиме перед судом з вільної стопи.

ПОВОРОТ БОЛГАРСЬКОГО КОРОЛЯ.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Вчора король Борис виїхав до Софії; передтим приняв мін. Тітулеску.

ЗОЛОТО ПЛИВЕ ДО ЕВРОПИ.

НЮ ЙОРК, 6. 2. ПАТ. Відчалили пароплави „Президент Гардінг", що везе 108 скринь золота для Франції і 6 скринь для Англії та „Меджестік" з 1,700.000 долярами в золоті для Франції.

ТРИМІЛЯРДОВА ПОЗИЧКА ДЛЯ ФРАНЦІЇ.

Англійська преса пише, що переговори у справі позички для Франції вже доходять до кінця. Англійський банк позичить французькому банкові позичку, який знову позичить гроші державному скарбові. Позичка виноситиме три міліярди франків за оплатою 2¾ до 3½ відсотків. Англійський банк позичає гроші під застав золота французького банку.

НОВА ФРАНЦУСЬКА ПАРТІЯ.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Внаслідок роздору в аграрно-селянській партії повстала нова група під назвою „республиканської аграрно-суспільної партії".

ПИТАННЯ НАДДУНАЙЩИНИ У МАДЯРСЬКОМУ НАСВІТЛЕННІ.

БУДАПЕШТ, 6. 2. ПАТ. Міністер закордонних справ, Канія, поділився враженнями з поїздки до Льондону, де балакав з державними мужами Англії та інших прихильних Англії держав. Уважає, що устійнення мира в дунайській кітловині неможливе без співпраці Італії, тому й годі його осягнути заки покінчиться східно-африканська війна.

З нових видань.

Олена Цегельська: „ВЕЛИКА МОВЧАНКА", Львів 1935, „Літературна бібліотека", ст. 48. „ХЛІБ НАШ НАСУЩНИЙ", оповідання. Львів 1935. Накл. Т. Рудакевича, ст. 64.

Це дві скромні збірочки скромної авторки без великих претенсій до літератури. Перша із заголовком, що нагадує розділ із Метерлінка, має в собі кілька акордів, які можуть схилювати жіноцтво. Є тут такі теми як подружня зрада, заздрість, молодість і старість, відхилення до того, що звемо красою, захоплення і страх перед руїнницькою силою часу. Авторка дає кілька влучних рефлексій і помічень, почуваючи себе найкраще там, де говорить про звичайні реальні справи простою, незрозумілою мовою. Там, де переходить вона у світ т. зв. чистої поезії, жде даремне на крила. Хоч самі не маємо цих крил, літали ми на крилах з іншими поетами і знаємо, чого бажати собі у такому леті.

„Велика мовчанка" показує попросту теми, так мало використані нашими авторками. „Хліб наш насущний" це здебільша спостереження народньої вчительки, яка знає психольогію дітей і дає нам кілька образків з їх життя. Від дітей переходить думка авторки до мам. Мами мають теж свої клопоти нпр. тоді, коли мусять оповідати казки дітям, а не мають фантазії. Не одно з оповідань О. Цегельської можна саме оповісти як дитячу казку на кінці з „сенсом моральним". м. р.

НОВИНКИ.

— **Новина по вечерницях.** Минулого року впровадила Основа третю салю для танцюристів т. зв. бар в сутеринах „Дому Почтовців". Показалося, що всеж було дуже тісно. Тимто цього року впроваджує Основа для танців четверту салю. Буде вона по протилежному боці великої салі, де звичайно був буфет (права сторона при вході). Пані з буфету постійно скаржилися на холод у тій салі. І треба було з цим щось зробити. Отже рішили, що буфет буде на долині зменшений (в сусідних кімнатах) і призначений головно для молодшої генерації, а для старших громадян обширніший нагорі. Чотири салі для танцюристів мають зменшити тісноту, що надто дошкулює навіть на таких веселих вечерницях, як Основи, де бавляться до 8. год. рано.

— **На фонд боротьби з отрутами.** Українське Протиалькогольне Т-во „Відродження" дістало дозвіл від городського староства на переведення від городського староства на переведення 9 лютого ц. р. до замкнених пушок, під українськими установами та церквами. Прохаємо українське громадянство не оминати Відродженецької пушки, а зложити свою цінну жертву на фонд боротьби з отрутами.

— **Поклін героям** з під Крут віддасть громадянство Львова 9 лютого 1936 на Академії в салі театру „Ріжнородностей" год. 12.15.

— **Академічні Вечорі у Львові.** В неділю 9 лютого ц. р. в салі „Української Бесіди" (Львів, Рутовського 22) відбудеться в год. 18 виклад п. н. „Родина і держава у світлі католицької науки". Прелегент: о. д-р Лев Глинка.

— **Засідання Комісії Літературознавства** при Фільольог. Секції Наук. Тов. ім. Шевченка відбудеться 7-го ц. м. в год. 6 веч.

— **В 10-ліття Сокола V. у Замарстинові** відбудеться в неділю 9 ц. м. в домівці читальні „Просвіти" у Замарстинові (вул. Львівська ч. 56) ювилейне свято. Програма: год. 9 рано торжественна Служба Божа в місцевій каплиці; год. 5 попол. „Руханковий Вечір". Прибивання цвяшків у пропамятний щит від год. 9—17.

— **Просфора у Знесінні Новім.** Чит. „Просвіти" і Кружок „Р. Ш." уладжують у неділю 9. ц. м. в салі читальні традиційну просфору. Початок; год. 6 веч.

В 12. роковини смерти
бл. п. ОЛЬГИ БАСАРАБ
відправиться
ПАНАХИДА
в соборі св. Юра у Львові дня 9. лютого в 12 год., на яку запрошує
Рідня.

— **Просфора на Сигнівці.** 2 лютого в читальні „Просвіти" на Сигнівці відбулося Свято Просфори. Відкрив свято та посвятив Просфору о. Ковалюк, парох Скнилова в сослуженні о. катехита Лади. Як делегат Головного Виділу Т-ва „Просвіта" був проф. Ст. Похмурський. При вечері піддали проект заснувати на Сигнівці кооперативу. Вибрали комітет для здійснення цієї думки. На просфорі уладили збірку на Рідну Школу. Свято закінчилося відспіванням національного гимну.

— **Кружок Р. Ш. ім. Б. Грінченка** на Городецькій дільниці у Львові влаштовує в неділю 9. ц. м. в малій салі Інституту ім. Лисенка традиційну просфору для своїх членів і прихильників, сполучену з реклямою промислу та ремесла. Початок год. 17.

— **З курсу господинських інструкторок** при „Сільському Господарі" у Львові повідомляють, що всі місця вже заняті і дальших зголошень не приймають. Незголошених раньше просять не приїздити.

— **Поклади залізної руди в Самбірщині.** В селі Бисковичах пов. Самбір на ґрунті господаря Казимира Хліща відкрили багаті поклади залізної руди. Відкриттям зацікавилася одна француська фірма експльоатації заліза і вислала до Самбора спеціяльну комісію.

— **Село не знає знижки цін.** Великий шум зі знижкою цін проминув для села без практичних наслідків. Обнижка продуктів щоденного вжитку до нього не дійшла. М. ін. не подешевіла на селі нафта. Вправді продають її на 1 сотика дешевше (за пів літри), але купці звичайно того сотика не видають або дають за нього який кепський цукорок. Подібна справа з залізом. Кілька літ тому 1 кґ. цвяхів коштував 40 сотиків, пізніше картель підніс ціну на 50, опісля на 56 с. Тепер продають на селі кґ. 4-цалевих цвяхів по 55 с. Отже на марний сотик дешевше! Остаточно знижкова акція не принесла хліборобам ніякої користи.

— **Польонізаційні затії.** У міністра внутрішніх справ Рачкевича була делеґація управи розвою східних земель і склавши звіт із своєї діяльности, звернула увагу на справу допливу польської інтеліґенції на східні землі, де мала би велике поле до діяльности. Делеґація хоче зацікавити тією справою особливо державних емеритів з уваги на низькі кошти удержання.

— **До Палестини.** Жидівська преса повідомляє, що сімох студентів жидів, релеґованих із львівської політехніки, одержить від палестинського бюра у Львові імміґраційні цертифікати і виїде до Палестини. Релеґовано їх за те, що дали свої підписи під протестом проти тактики політехнічної влади підчас протижидівських подій.

— **Емерити втратили більше як половину своїх платень.** Скарбові уряди доручують емеритам рішення, що обнижують втретє від грудня їхні платні. Разом з обнижками, які переведено в останніх роках, емерити тратять коло 57 проц. своїх поборів. Емеритальні пенсії були і так дуже низькі, так що не запевнювали мінімум екзистенції, тому величезна обнижка впродовж короткого часу викликала серед емеритів оправдані жалі та нарікання. Підготовляється акція, що має натиснути на урядові чинники з метою злагіднити декрети, які кривдять емеритів.

— **Ліквідують видавництво шкільних книжок?** У звязку з вісткою про пляноване перенесення державного видавництва шкільних книжок з Варшави до Львова кружить чутка, що це видавництво до Львова не верне, бо взагалі буде зліквідоване. Бажають собі цього, мовляв, деякі одиниці, сильно заінтересовані матеріяльно у виданні підручників на власний рахунок.

— **Полекші при адоптації дітей.** Бувають випадки, що бездітні подружжя хотять заопікуватися дітьми незнаних родичів, уміщеними у виховних домах, під умовиною, що діти дістануть прізвища своїх опікунів. Виходячи із заложення, що приняття призвіща опікунів причиниться до покращання долі тих дітей, міністерство внутрішніх справ наказало адміністраційним чинникам, щоби робили всякі можливі полекші при зміні прізвищ які мали діти від незнаних родичів.

— **Краєва хроніка.** На одного емерита в Новому Сончі, що вертався з почти, відобравши пенсію, напало на вулиці двох грабіжників і видерли йому всі гроші. За бандитами глядає поліція. — Підчас забави з танцями у Вороняках пов. Золочів прийшло до бійки, в якій вбито Василя Мельника.

— **Жахливе явище.** У Вильні зареєстровано поверх 600 дітей у віці понад 10 літ, обтяжених сифілісом! Опікується ними „міський осередок здоровля", що лічить їх безплатно, ведучи одночасно відповідну пропаганду. Недостача закону, що наказував би з уряду реєструвати і лікувати венеричні недуги, утруднює боротьбу з цією страшною недугою.

— **30.000 метрів над Києвом.** Українська академія в Києві вистрілила у стратосферу радієву сонду, що осягнула висоту 30.000 метрів. На висоті 11.000 м. зареєстровано студінь 63 ступнів нижче зера, на висоті 30.000 м. 60 ст. нижче зера. Лет сонди тревав 55 мінут. Подібні досвіди робив свого часу проф. Реґенер у Штутґарті. Його реєстраційний бальон осягнув висоту 40 тис. метрів.

— **З большевицького „раю".** Черновецький „Час" містить листа, який наспів із Совітської України до одного громадянина, що втік на Буковину. В листі пише його жінка м. і. таке: „Сестру твою Варку розкуркулили. Із сельради прийшли посіпаки, порозшивали дахи на хаті, стайнях і стодолі. Понищили також стелі в хаті і стайні. У знищеній хаті не позволили сестрі жити, отже мусіла винайміти для себе хату. Тільки город їй лишили і вона його вживає".

— **Цінна наукова знахідка.** При перегляді ще нерозібраних з часів революції архівів Української Академії Наук винайдено пісні, записані на Київщині М. В. Гоголем з власноручними його багатьома нотатками в українській мові. Серед пісень є кілька невідомих сучасним знавцям. Тому що на піснях здебільшого вказане їх походження, Академія має вжити заходів, щоб відшукати їх мельодію.

— **Дума про Кірика.** Успіхи большевицької „українізації" України найкраще ілюструє нечуваний факт, який склався на зїзді „українських" педаґоґів комуністів у Києві в січні ц. р. Учителька Новаківська (Новаковская) з Одеси виготовила прохання перевірити програми навчання, які часто-густо „безграмотні та незрозумілі". Для доказу навела, що в програму середніх шкіл включено думу про „каково то Кірико", про якого ніхто в цілій Одесі нічого не знає. Вона в цій справі зверталася до професорів Волкова, Потапенка, Циганенка та Сербського і ніодин з них не мав поняття про цього таємного Кірика. Харківські делеґати посвідчили, що вони мають з тим Кіриком туж саму халепу, а заступник комісаріяту освіти, присутній на зїзді, висловив думку, що це якесь непорозуміння й обіцяв усунути Кірика з програми. Очевидно на зїзді „українських педаґоґів" в столиці України не знайшовся ніхто, хто знав би збірник народніх казок Куліша, де ця дума поміщена, або хто чув би лірників, які залюбки її співають. Зате Педаґоґічний Зїзд, як подають совітські ґазети, виказав надзвичайно тверде розуміння „леніно-сталінской установки" у справі народньої освіти. Очевидно для цієї установки знання народнього епосу не лише необовязкове, але навіть шкідливе і бідний Кірик буде назавше усунений з програм комукраїнської школи.

— **Лещети і льоґаритми.** Обчислювання лещетарських скоків підчас змагань і конкурсів вимагає досить складних калькуляцій. В остаточному висновку береться під увагу не тільки довжина скоку, але й „форма" лещетаря і час, у якому він зїхав зі спаду перед відскоком. За кожну з тих позицій ставиться пункти, а ті цифри перекомбіновуються опісля при помочі льоґаритмів. Аж у цьогорічних олімпійських іґрищах у Ґарміш-Партенкірхен комісія міжнародньої лещетарської федерації рішила відступити від льоґаритмів і прикласти нову методу обчислень.

— **Ріжні вістки.** До палати англійського пресового магната Ротмера в Льондоні добулися вночі вломники і забрали дорогоцінности вартости пів міліона фунтів (поверх 13 міліонів зол.). — Підміський потяг під Деберіцом у Німеччині наїхав на двох старшин і двох вояків, що верталися із вправ. Оба старшини і один вояк згинули на місці. Другого вояка тяжко поранило. — В Парижі згорів у день театр Мішель, положений в центрі міста.

— **Вимоги під оглядом фізичним** спричинюють, що кожний працівник або спортовець мусить нині більше дбати як раньше, щоб зберігати свої сили раціональною відживою. Передовсім перша ранна страва, яка повинна зміцнити організм не обтяжуючи занадто шлунка. Тому поручаємо вам на перше снідання поза звичайним [illegible] вом спожити філіжанку булійону, приладженого з булійонової кістки Кнорр. Таке снідання зміцнить цілий організм, приладити його легко, бо булійонову кістку заливаємо попросту кипячою водою і готовий булійон. Булійонові кістки Кнорр відомі широкому загалові своєю знаменитою якістю і тому є вони в кожній кухні, також з уваги на низькі ціни, бо три булійонові кістки Кнорр коштують тільки 20 сотиків.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ПЕР ҐІНТ", драматична поема на 5 дій.

Загальна думка театроманів така, що Ібсен уже „пережився". Якби директор театру хотів доказати своєю виставою (як це роблять ще в не одній столиці), що це погляд помилковий, то поставив би одну з його „найсильніших" пєс. „Пер Ґінт" це так звана „бухдрама", один із романтичних творів Ібсена, один із найменше зрозумілих серед його символістичних. Важко нам розуміти цю річ тому, що вся вона основана на народніх норвеських казках і леґендах. Сам Пер Ґінт теж герой одної такої казки і постать Кривого, взята звідти.

Хто йде на „Пер Ґінта" мусів би знати, що Ібсен мав на увазі вивести тип чванька, мрійника, зайдиголови, щоб дати сатиру на національні риси характеру своїх земляків. Наш глядач мало розуміє в які місця влучає сатира Ібсена. Ще менше розуміє він фантастичні сцени, зрозумілі для норвежця, що знає свій фолькльор. Уся сцена в печері „троллів" — своєрідних норвеських ґномів це для нас тільки частина балету, або циркового видовища, що зовсім не вяжеться з усією дією песи. Та саме такі сцени необхідні, щоб зрозуміти проклін, який тяжить над Пер Ґінтом.

Як і в інших своїх драмах Ібсен дав у „Ґінті" аналізу своїх особистих переживань. Проблема „вірности сама собі" належала до тих, що переслідували його все життя. Одною сторінкою своєї душі він ширяв на крилах мрій, другою глузував із себе. Мав Ібсен у собі дві „перґінтові" риси: потребу метафізичної тути, що казала йому відвертатись від дійсности і розуміння практичних її вимог. Звідсіля йшла вся внутрішня боротьба.

На сцені вражає „Пер Ґінт" наше вухо занадто обривчастим, занадто мельодійним віршем і рими так і скачуть. Довжина його переходить сили артистів і глядачів. Сумніваємось, чи артисти, неознайомлені з норвеським фолькльором можуть відтворювати песу, щоб авдиторія бодай дещо зрозуміла. Деяких потішила музика Ґріґа, але не на те йдемо на Ібсена, щоб слухати музики.

Декорації приємні для ока: добрі артисти робили, що могли, щоб зробити те, що їм казали.

х. р.

ДИВОГЛЯДИ.

РОЗМОВА У БОЛДУІНА ПО МАДЯРСЬКИ.

Недавно був мадярський міністер закордонних справ Каня у Льондоні і склав візиту англійському премієрові Болдуінові. Коли ввійшов здивувався дуже, що льокай Болдуіна промовив до нього чистою мадярською мовою. Міністер здивувався, але з довшої розмови з льокаєм довідався, що льокай — чистий мадяр, який від літ живе постійно у Льондоні, але рідко має нагоду розмовляти по мадярськи. Тимто і дозволив собі скористати з такої нагоди.

ЕВРОПЕЙСЬКА ДЕРЖАВА БЕЗ ТЕЛЕФОНУ.

Є в Европі держава, що досі не має телефонів. Зветься вона Андорра; має 6.000 мешканців і від 1287 р. номінально двох зверхників. Президент француської республики має титул „князя Андорри", а другий її князь це еспанський епископ Урґель. Від середневіччя не змінила вона свого законодавства під цим оглядом. Оба ці князі передають своє правління місцевим бурґітрам. Ці дійсні володарі мають навіть власну армію — 600 вояків. В останніх часах ця пірейнейська закутина стала місцем улюблених прогульок ріжних туристів. Трапляються випадки, що хтось із туристів, якийсь мільонер або міністер, хотів би несподівано порозумітись з ким телефонічно. Тепер виринув спір: хто має звести телефонічну мережу в Андоррі — Еспанія чи Франція? Андорра має час. Нехай француська та еспанська преса вирішать цю проблему.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Дописи.

САМБІР.

Самбір будує „Народній Дім“. Дня 29. січня ц. р. відбулася в Самборі в салі „Бесіди“ нарада представників всіх українських товариств Самбора у справі будови українського „Народнього Дому“ в Самборі. По відкритті наради радн. Козбур здав дуже докладний звіт з дотеперішньої діяльности комітету. У свому звіті подав: Комітет будови Народнього Дому в Самборі оснувався в 1923 р. заходом Т-ва Шкільна Поміч, котре призначило під будову свою гарну — в центрі міста площу. По тяжких трудах виклопотано в старостві дозвіл на збірку грошей, яку негайно переведено. По році, бо вже в 1924 р. староство не дозволило на дальшу збірку. За зібрані 394.310.000 м. п. закуплено будівельний матеріял. З продажі цьогож матеріялу одержано квоту 333.28 дол., яку зложено в Українськім Банку у Самборі і ця квота є тепер основним фондом будови Народнього Дому. По звіті розвинулась широка і гарича дискусія. Всі промовці висказувалися за конечністю будови в Самборі великого і репрезентативного „Українського Народнього Дому“, бо українське громадське життя по війні сильно розрослося і з дня на день зміцнюється, а одинокий невеликий будинок Української Бесіди не може помістити понад 30 товариств. Зокрема дається відчувати недостача великої театральної салі, де могли би грати українські театри і відбуватися більші національні імпрези. Користають з цього лише сусіди, бо беруть від українців за високі оплати за наєм салі. По дискусії рішено одноголосно приступити до будови Народнього Дому і в тій ціли основано ширший комітет, зложений з голов і представників всіх українських товариств та установ. Для кращого переведення акції покликано зі ширшого комітету діловий комітет, до якого ввійшли: дир. О. С. К. Білевич, радн. Козбур, д-р Кобільник, о. парох Плешкевич, дир. Сілецький, д-р Хомин і студ. Судчак. Побажаймо громадянам Самбірщини, щоби скоро довершили раз розпочате діло, бо це сором, що такий великий повіт як Самбір — осередок цілого середнього підгіря — не має свого Народнього Дому.

Діяльність філії „Просвіти“. Дня 30. січня ц. р. відбулась анкета представників аматорських гуртків при читальнях „Просвіти“ у справі театральних змагань аматорських гуртків. Реферував голова театр. комісії при філії „Просвіти“ дир. О. Коберський. Театральна комісія, крім зорганізування в Самборі зразкового аматорського гуртка і театральної випозичальні рішила перевести в повіті триступневі змагання аматорських гуртків, щоби таким чином піднести рівень театрального мистецтва в повіті, виробити собі поняття про якість поодиноких аматорських гуртків і виелімінувати три найкращі гуртки на 1936 р. Зацікавлення цією справою в повіті доволі велике, доказом чого була анкета і 35 зголошених змагань гуртків. З початком лютого відбуватимуться люстрації всіх читалень в повіті.

Святочні сходини Студентського Кружка у Самборі в честь бою під Крутами. З ініціятиви Студентського Кружка відправив 2. лютого ц. р. о. декан Плешкевич у місцевій церкві при численній участи старшого і молодого громадянства панахиду за героїв, поляглих у бою під Крутами. По панахиді відбулися в домівці українського „Сокола“ святочні сходини Студентського Кружка і запрошених гостей присвячені Крутам. Реферат виголосив заступник голови Студентського Кружка студ. М. Филипчак, деклямацію п. Дарія Городиська. Свято залишило добре враження.

Великі вечерниці Т-ва „Зоря“ і Союзу Купців та Промисловців. Дня 1. лютого ц. р. відбулися в Самборі перші вечерниці, які закінчились гарним матеріяльним успіхом.

Загальні збори чит. „Просвіти“ у Прусах. Дня 2. лютого ц. р. відбулися звичайні загальні збори чит. „Просвіти“ в Прусах при участи члена виділу філії „Просвіти“ мгра Антона Сілецького. Читальня дуже слабонька, ще й до того розсварена. По звітах уступаючого виділу, промові делегата філії і гострій дискусії вибрано новий виділ з Андрієм Терлецьким у проводі. Ждемо інтенсивнішої праці від нового виділу

КАЛУЩИНА.

Концерт стрілецьких пісень. „Калуський Боян“ улаштував дня 2. II. ц. р. концерт стрілецьких пісень. У програму увійшли такі точки: Р. Купчинський: „Ода до пісні“, деклямація у виконанні дир. Я. Рубчака; Ф. Колесса: „Що то за грім“, М. Гайворонський: „Вие буря“ — мужеський хор; Я. Ярославенко: „Накрила нічка“, „Пиймо друже“, М. Леонтович: „Козака несуть“, „Зажурились“ — мішаний хор; І. Левицький: „Де йшли на приступ“, Я. Ярославенко: „Засумуй, трембіто“, Л. Туркевич: „Весняні сни“ — тенорове сольо мгра А. Чолія; Я. Ярославенко: „Ой казала мати“, „Млева нічка“ і „Човник“ — сопранове сольо п. В. Дубрівної; М. Гайворонський: „Ой у лузі“, „Заквітчали дівчатонька“, „Як стрільці йшли“, „Коби скорше з гір“, „Мав я раз дівчиноньку“ та „Гей видно село“ — мішаний хор. Хорами диригував п. Ст. Бартко, форт. достріл веда п. І. Решетилович. Дохід із концерту призначено на безробітних.

Міські Театри у Львові, пятниця 7. лютого 1936.

Нині святочне відкриття ОПЕРОВОГО СТАДЖІОНЕ виставою опери Россінія

„Севільський Цирульник“

з Евою Бандровською, Віктором Брежі, Й. Чепліцьким і Р. Врагою

ВІДГУКИ Днів.

З історії преси.

Сидів собі одного пополудня розумний, але бідний Ко-пей-фу на ганочку своєї чайні і гірку думу думав. Має чайню, дає добрий, пахучий чай, бере дуже мало, а люди до нього не ходять. Адже можуть у нього за чаєм і багато цікавого почути і другим розповісти, а так — ходять по селі та один одного розпитують: що чувати. Скільки доброго часу надурно витрачують!

Ко-пей-фу думав, думав і видумав. Що сам побачив, чи почув, що довідався, чи догадався описав на довгій листві паперу і вивісив на стіні свого дому.

Неодному в горлі пересохне, як прочитає! — думав правильно і заглядав через кватирку, що буде.

Народ підходив, читав і справді неодному в в горлі сохло, коли про себе прочитав. То цей, то той хотів бігти — порахуватися з Ко-пей-фу, але згодом розгадувався і... йшов до нього на чай.

— Знаю — думав при чаю — хто на мене це подав. Це той простоокий Хо-вай-то.

І в свою чергу зраджував перед Ко-пей-фу тайни свого сусіда.

На другий день сусідові висихало горло зі злости.

Чайня не стояла вже пусткою. Цілий день було в ній повно людей, а Ко-пей-фу мусів помічників приймати, стільки роботи було.

Мало-помало знудилися людям сплітки свого села, почали розповідати про ріжні цікаві випадки інших сіл, а рибалка Ха-пай-то був навіть у місті і звідтіля привіз багато новин.

Ко-пей-фу цілий день тільки писав і писав, бо одна листва паперу вже не вистарчала.

Дехто, щоправда, твердив, що сплітки не знудилися, тільки мешканці села заключили тиху угоду, але цього певно ствердити не можна. (Очевидно щодо тихої угоди, бо що сплітки ніколи не знуджуються, то це стверджують усі історики до львівських включно!)

Так повстала перша на землі газета.

Ко-пей-фу був чоловік широкого жесту. Він розбагатів, але знав через що і хотів віддячитися.

Тому в день появи першого писаного вістника на стіні свого дому спросив до себе всіх, хто був йому помічний при складанні вісток. Приготовив на цей день правдивий пир, найняв музику, і прибрав лямпіонами хату.

Жінка Ко-пей-фу була то особа честигідна, але дуже скупа і дорікала чоловікові, що стільки видає на репрезентацію.

—Такий видаток! — бідкалась. — І на страви і на одіння. Мушу собі нову сукню робити. А й твої знакомі теж видадуться!

— Нема ради. Знакомі дали нам багатство, мусимо й ми чимсь віддячитись. А що треба і нам і їм святочно прибратись — це також має своє значіння. Нераз буває, що випадає нам десь піти, а не йдемо, бо не маємо святочних строїв, або маємо за старі.

Жінка стихла, гості зійшлися, пир відбувся і — це був перший баль преси.

Галактіон Чінка.

Ще в справі оплат на брошнівській залізничці. Вістки про намір завести оплати на брошнівській залізничці викликали зрозуміле занепокоєння і негодування серед тамошнього довколичнього, переважно убогого населення, що від багатьох літ користає з цього комунікац. засобу, одиноко для них доступного — для сполучки зі „світом“, тобто залізницею і своїми повітовими осередками — Калушем і Долиною. Позатим колійка пособляє у великій мірі туристичному рухові, який на випадок введення проектованих оплат змалів би до мінімум. Оплати ці мали бути побирані вже від лютого, але їх, як довідуємося, пересунули на пізніше. Деякі організації (як напр. Польське Т-во Татр.) подбали вже завчасу на всякий випадок про високі знижки для своїх членів. Про подібні заходи наших товариств покищо нічого не відомо.

Вийшов на волю. На основі амнестії вийшов на волю зі станиславівської вязниці політ. вязень Н. Романчукевич, студент зі Сливок, засуджений на три роки вязниці в 1934 році. Вийшов після відсиджения 20 місяців.

ДЕЛЯТИНЩИНА.

Делятинщина „Просвіті“. Дня 26. січня ц. р. при співучасті читалень філіяльної округи відбулося величаве окружне свято „Просвіти“ в Делятині. Свято було як слід підготоване, бо попередила його низка святочних сходин і концертів по селах, в яких освітня робота оживлюється і налаглюється завдяки видатній праці організаторів-освітників. Святочний концерт „Просвіти“, що відбувся у Делятині, був наглядним доказом оживленої праці і розмаху освітньої акції. В концерті взяло активну участь 7 читальняних хорів, орхестра, деклематори з ріжних місцевостей. По відспіванні просвітянського гимну „Греми, греми“ хорами Делятина й Дори голова місцевої філії д-р О. Напроцький у „вступнім слові“ вказав на значіння свята та зясував найживотніші потреби і завдання „Просвіти“. Мужеський хор з Ланчина під проводом Б. Гуцала відспівав: „Ой зацвила червона калина“ і „Руїна“; хор з Яремча під проводом Я. Курпяка: „Сонце сховалось“; хор з Ослав Білих під проводом М. Галаса: „Досить нам болю і сліз“; мужеський хор з Саджавки, під проводом мгра Т. Андріїшина: „Вязанку народніх пісень“; хор з Красної під проводом С. Орлика: „Зелена ліщинонька“ та інші; хор з Делятина під проводом Р. Пашулі: „Вязанку гагілок“. Всі хори вивязались добре зі свого завдання, на окреме підкреслення заслуговує недавно зорганізований хор з Ослав Білих, Делятина та хор зі Саджавки. Своєрідне враження зробив хор з Красної народніми строями і підбором зрії. Велике враження викликала промова організатора філії Дм. Федика, в якій промовець живо й основно зясував історію, розвиток та завдання „Просвіти“, підкреслюючи ролю „Просвіти“ у плеканні духових і культурних сил народу. Привіт „Просвіті“ віддеклямував М. Козлій з Делятина; „Не падайте духом“ Н. Капчуківна; гарний був діяльог хлопчика й дівчини з Ослав Білих і деклямація „Учітеся, брати мої“ та „І я знаю за Просвіту“ 6-літнього хлопця з Заріча. Добре грала дута орхестра з Яремча під проводом Я. Курпяка, що відіграла низку музичних творів. Свято закінчилося живим образом „Україна“ укладу Р. Пашулі, що залишив глибоке враження і відспіванням національного гимну. Тисячі учасників з великою увагою і вдоволенням слідкувало за розвитком акції, домагаючись неоднократно повторення поодиноких точок програми. Слід підкреслити, що учасники — це переважно самі селяни, які зїхались на свято з далеких закутин округи. Прикре враження викликала неприсутність духовенства (було ледви 3 священиків) та інтелігенції з околиць. Цим святочним концертом Делятинщина дала доказ зорганізованої освітньої акції і зрозуміння ваги освітньої ідеї. **Учасник.**

Спорт.

ПРОДОВЖЕННЯ ЗАГ. ЗБОРІВ С. Т. „УКРАЇНА“.

В неділю, 9. лютого ц. р. в год. 10-ій передполуднем тиимуть далі Заг. Збори С. Т. „Україна“. На черзі нарад: вибір нового Виділу і внески та запити

ПЛИВАКАМ ПІД УВАГУ.

Пливацький Субреф. при У. С. С. повідомляє, що в пятницю 9. 2. ц. р. в год. 17.45 відбудеться перший пливацький тренінг у критій пливальні при вул. Яблоновських 8. Білети в ціні 50 сот. можна набути в фірмі ЕКО, вул. Сикстуська 29, у харчівні Т-ва „Основа“ і в год. 17.30 перед будинком пливальні.

СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩ.

Містечко Гарміш прибрало святочний вигляд. Скрізь повівають німецькі й олімпійські прапори, на домах, де мешкають чужинці, повівають їхні національні прапори. По вулицях проходжуються гуртками спортовці з цілого світу. Всі радіють, бо ще 3. лютого ц. р. пополудні у Гарміш почав падати сніг. На двірець що кілька хвилин приїзджають поїзди і привозять все нових гостей. В середу прибуло 44 поїздів, що привезли понад 40 тисяч робітників. Для робітників вибудували величанську галю, що може помістити 45 тисяч осіб.

Зимові Олімпійські Ігрища відкрив у четвер 6. лютого ц. р. в год. 11-ій передполуднем канц. Гітлер довшою промовою. Змагання починаються щойно пополудні в год. 14.30 і саме відбудуться гаківкові змагання репрезентацій: Злучені Держави П. А. — Німеччина, на озорі Різерзее відбудуться змагання Канада — Польща. Суддюватимуть: швайцарець Андреоссі і німець Штайнке. Нині відбудуться теж змагання дружин: Мадярщина — Бельгія і Швеція — Японія.

ЗАГАЛЬНИЙ КАЛЕНДАРИК РАДІЄВИХ ТРАСМІСІЙ З ГАРМІШ-ПАРТЕНКІРХЕН.

Для радіослухачів, що цікавляться ігрищами в Гарміш-Партенкірхен подаємо загальний календарець радієвих спортових трансмісій з цих ігрищ.

6. 2. год. 22.00—22.30 Отворення Зимових Олімпійських Ігрищ.
6. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
7. 2. год. 22.00—22.30 Зїздовий біг мужчин.
7. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
8. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
9. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
9. 2. год. 22.35—22.55 Сляльом мужчин.
10. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
10. 2. год. 22.35—23.05 Старт і фініш друж. бігу 4 X 10 км.
11. 2. год. 19.40—19.50 Скора Їзда — біг 500 м.
11. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
12. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
12. 2. год. 18.00—18.45 Старт і фініш лещет. бігу 18 км. спеціяльного і комбінованого (у перервах інтерв'ю з мін. Бобковським през. Ф. І. С. і змагунами).
12. 2. год. 19.35—19.50 Їзда скора біг 5000 м.
13. 2. год. 21.55—22.35 Їзда скора та скоки до бігу комбінованого.
13. 2. год. 22.35—22.40 Заг. репортаж безпосередньо.
14. 2. год. 17.20—18.05 Біг військових стеж із стрілянням і скора їзда.
14. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
15. 2. год. 22.30—22.35 Заг. репортаж безпосередньо.
16. 2. год. 22.35—23.00 Лещет. біг 50 км.

Листування Редакції.

Вп. Авторові реферату про садівництво й виноградництво на Поділлі: На жаль, не маємо на такі спеціяльні статті місця. Стаття надається більше до господарського часопису.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр під арт. пров. В. Блавацького.

Битків:
7. II. „Дума про Нечая".

Делятин:
8. II. „Добре вшитий фрак".
9. II. „Дума про Нечая".
10. II. „Верблюд вухом голки".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Жидачів.
7. II. „Лев з Абісинії".
8. II. Спадкоємець".
9. II. „Гори говорять".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 7. II. год. 8. веч. Опера „Севільський цирульник".
Субота, 8. II. год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Гінт".
Неділя, 9. II. год. 3.30 попол. „Майор Варвара"; год. 8. веч. „Фавст".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Амфітріон", „Тайни Перу".
АТЛЯНТИК: „Марія Башкірцева".
ВАНДА: „Гіркий чай ген. Єна.
ГРАЖИНА: „Їх Екселенція шофер".
КАСІНО: „Кабінет воскових фігур" (колірова фільма).
КОЛІСЕЙ: „Всі люди вороги", ревія: „Що люблять жінки".
КОПЕРНИК: „Катеринка" (Фр. Гааль).
МАРУСЕНЬКА: „Катеринка" (Фр. Гааль).
МІРАЖ: „Московські ночі", „Бастер як жнекін".
МУЗА: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра.
ПАН: „Флі і Флап як індійські піхотинці", „Віденські ночі".
ПАКС: „Петрусь" із Фр. Гааль.
ПАЛЯС: „Дівча з Будапешту".
РАЙ: „Мушу бути молодий".
СВІТ: „Юдіка".
СТИЛЕВЕ: „Наше сонічко" (Шерлі Темпль) і ревія".
ТЕПЧА: „Ф. 13. Ескадрона юнаків".
ТОН: „Євина армія" (комедія).
УТІХА: „Все для перемоги" й ревія.
ХИМЕРА: „Буря над світом".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Азія — Анам, Сіям.

Закордонне радіо.

Пятниця, 7. лютого 1936.

Відень (506,8) 12.00, 20.40 Орх. концерт, 17.25 Вок. концерт, 22.10 Легка музика. **Братислава** (298,8) 17.50 Словно-муз. авдиція, 20.05 Форт. рецитал, 20.40 Фільм. мельодії, **Мор. Острава** (295,5) 18.10 Нім. авд., вес. пісоньки, 19.10 Оперeткова музика, 21 30 Хоральні пісні, **Прага** (470,2) 16.10 Військ. орх., 17.05 Смичк. квартет, 20.45 „Едип" драма А. Жіда, **Париж** (1648) 13.15, 18.30, 19.30, 23.45 Концерт, 21.45 „Орфей у пеклі" оп. Офенбаха, „Два сліпці" ком. опера Офенбаха, **Білгород** (437,3) 13.15, 19.50 Пісні, 18.00, 20.20 Концерт, **Берлін** (356,7) 16.00 „Двоє в готелі" вес. радіосценка, 17.00 Давні й нові танки, 21.25 Серенада Моцарта, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.00 Концерт, 17.50 Нові пісні (сопран, баритон), 18.40 Музична хвилина (саксофон), дует акордеоністів і пісоньки в супр. лютні), 20.10 Музика, **Кельн** (455,9) 21.25 Квартет а-дур Бетовена, **Лайпціг** (382,2) 16.20 Солісти (сопран, форт.), 18.00 Музика — скр. і форт., **Мінхен** (405,4) 18.00 Концерт — скр. соло, 21.30 Тріо, 22.30 Радощі та смутки зими, слова Гетого й Альвердеса в муз. Бетовена й Гендля, **Будапешт** (549,5) 11.30 Легка музика, 17.00 Скрипка, 18.25 Симф. концерт, 20.10 Нар. пісні, **Мілано** (368,6) 11.30 Тріо, 13.10 Орх. концерт, 21.00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.00 Грапси в академії св. Сесилії, 21.05 Концерт військ. орх.

Субота, 8. лютого 1936.

Відень (506,8) 11.05, 13.15 Концерт. 15.45 Мандоліністи, 19.30 „Гостинниця під Білим Конем" муз. комедія Бенацького, 22.10 Форт. рецитал, **Братислава** (298,8) 17.55 Мадярські пісні, 19.15 Концерт орх., **Брно** (325,4) 17.40 „Швайцарська родина" оп. Вайгля, **Прага** (470,2) 18.05 Триста літ форт. музики, 21.15 Концерт, **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 21.00 Клавесиновий рецитал, 21.45 „Чудо" лір. драма Гю, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 16.20, 18.15 Концерт, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. концерт, 18.00 Музика, 22.45 Вечір сміху й танку, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.00 Концерт, 18.00 Пісні й танки, 20.10 Вальс на леду — веселий концерт, **Лайпціг** (382,0) 20.10 Від Штравса до Легара, **Мінхен** (405,4) 11.00 Популярний концерт (Райніг сопр.), 18.00 Дівчата співають, 18.40 Твори Н. Баммера — пісні й форт., 21.30 Соло на акордеоні, **Будапешт** (549,5) 13.30 Легка музика, 19.00 Спів, 21.40 Циг. музика, 22.40 Концерт орх., **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танкова муз., 21.35 Концерт квартету, **Рим** (420,8) 13.10 Концерт орх., 20.35 „Мефісто" оп. Бойта.

Львівське радіо.

Пятниця, 7. лютого 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.58 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для дітей: Від письма до друку, у монастирській келії, перші книжки, 12.40 Концерт камер. орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Для ст. дітей: Хвилина питань, 17.00 Репортаж із етногр. музею, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Модна пісонька з гр. пл., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Балляди Ад. Міцкевича в муз. Карла Леве, 18.30 Програмова скрипька, 18.40 Суспільна хвилина. 18.45 Моцарт: Концерт б-дур на фагот, 19.00 Чи справді примари (про професорів чудаків), фейл. Генр. Збежховського, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Світовий комунікат, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Собаче життя. 20.10 Репортаж із Гарміш-Партенкірхен, 22.35 Техн. скрипька, 22.50 Танц. музика.

Субота, 8. лютого 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд шк. видань, 12.25 Оперeткові мельодії (спів, муз.), 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт оживлень, 14.30 Французька сучасна мельодія з гр. пл., 15.00 Романтичні іграшки, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.0 Концерт сальон. музики, 16.00 Лекція фр. мови, 16.19 Весела авд. для дітей: „Томко Палюх у Львові". 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Із тайн столиці: Піті та Касандри, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Саламандра, 17.50 Меч. Карлович у Татрах, 18.15 Форт. твори в вик. Од. Оттанової, 18.40 Сільва рерум. 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Як роблять щоденник, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.41 Спорт. вістки. 19.50 Актуальна гутірка. 20.00 Концерт орх. (Олена Азаревич сопран), 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Для закордону, 21.30 Балеві шепоти, карн. образці Теодозії Лісевич і Юрія Тепи, 22.30 Репортаж із ігрищ у Гарміш-Партенкірхен, 22.35 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.20—5.23.

Нім. марка 1·25—1·30, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 171.50—172·50, фунти стерлінги 26·10—26·25, австр. шілінги 98·00—99.50, чеські кор. 19.00—20.00, рум. леї 26·00—28.00, італ. ліри 33.50—35.50.

Золото: Долари 9.02—9.07, Рублі 4.75—4.85, Фр. франки 34.40—34·80, Корони 36·20—36·60, Дукати 83.00—83.50; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.28, Рублі 1.20, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Читайте „Діло"!

Гарні й дешеві книжки
Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя І.—ІІ.**	2·80 зол.	0·50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1·90 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина І. ІІ. ІІІ.**	4·50 „	0·50
Окрема частина по зол 1·50		
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1·50 „	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буревархи**, переклав М. Рудницький	(вичерпане)	
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання**, переклав Василь Софронів	0·95 „ 1·50 „	0·25 0·30
Альфонс Доде: **Маціцький**, із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·30 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безлуглі**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Рєпніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Білей і Кониський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло", Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6-го лютого ц. р. кооператива платила за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60 „
1 л. молока від 28. XII. 1935	0·14 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	3·80 „

Тенденція на масло вдержана на молоко і сметану слаба, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. II. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг І. кл.	1·10 зол.
Курки товсті з острогами І. кл.	1.00 „
Індики товсті І. кл.	1.00 „
Пантарки товсті І. кл.	1.15 „
Качки товщені І. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

КУПНО - ПРОДАЖА

Половину нової камяниці з повним комфортом, вільним 3-кімнатним мешканням, в цілости 14 кімнат, город, недалеко трамваю за 19.000 готівкою 15 000, решта банк — продасть „Трансакція", Львів, Длугоша 1. 1096

РІЖНІ

На карнавал убрання візитові, смокінгові, фракові позичаємо. Ціни низькі. Коллонтая 10. Тел. 215-37. 1074 3-6

Шукаю спільника(чки) до добре просперуючого підприємства з готівкою 5—10 тис. Зголошення слати до „Діла" під „Певна льоката". 1094 2-2

Студент дає дешево лекції. „Діло" „Гімназія — народня". 1102 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

Шлюбні сукні, Убрання смокінгові випозичаю. Пл. Теодора 4.

Звичайні Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло"

кооперативи з обм. пор. у Львові відбудуться у понеділок, 24. лютого 1936 в год. 16.30 в поміщенні Редакції „Діла", Ринок ч. 10, з осьтаким денним порядком:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2) Звідомлення завідуючих органів з діяльности за рік 1934/35.
3) Звіт Контрольної Комісії, затвердження білянсу й уділення абсолюторії.
4) Покриття втрати.
5) Вибір 3 членів Надзірної Ради і заступників.
6) Вибір Контрольної Комісії.
7) Затвердження прелімін. буджету на рік 1935/36.
8) Визначення найвищої квоти зобовязань кооперативи і визначення найвищого кредиту для одного члена.
9) Внески і запити.

Якщо в означеному часі не явиться приписане число членів, то збори відбудуться годину пізніще без огляду на кількість приявних членів. Річні звідомлення і білянс виложені в льокалі кооперативи для перегляду членів.

НАДЗІРНА РАДА

Звичайні Загальні Збори
Т-ва Українських Студентів Медицини і Фармації „Медична Громада" у Львові

відбудуться в неділю 9. лютого 1936 р. в год. 9. рано в XIV. салі старого будинку Університету при вул. Миколая 4 з таким порядком нарад: 1. Відкриття Загальних Зборів і вибір Президії. 2. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3. Звіт уступаючого Виділу і дискусія над звітом. 4. Звіт Контрольної Комісії і внесок на уділення абсолюторії. 5. Вибір нових органів Т-ва. 6. Внески і запити. 7. Замкнення Зборів.

За Виділ:

М. Григорчук, голова. М. Кузьмович, секретар.

Одинока українська галянтерійна крамниця „БАЗАР"

у Львові, вул. Руська 3 (ріг Бляхарської) поручає діточу, жіночу й мужеську галянтерію.

Посезонова випродаж.

Користайте з нагоди. Ціни дуже низькі.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.